



# הארת השבת



## אמרים פנינים וסיפורים על פרשת השבוע

פרשת דברים תשפ"א

גליון: 68

א לעכטיגער שבת

מאת הרב יהודה צבי שפירא רב המוסדות

### איכה ישבה בדרך

### פניני הפרשה

#### "אלה הדברים" (א א)

כתב בספר 'רשפי אש' לרה"ק ר' מרדכי מנעשכין זי"ע. דבספר 'משנה תורה' כלולים כל דברי מוסר שבעולם. וכן הוא בספר 'פרי צדיק' בשם היהודי זצ"ל מפרשיסחא זי"ע 'שהיה לומד בכל יום איזה פסוקים בספר משנה תורה - חומש דברים, ואמר שהוא כספר מוסר עבורו. ואפ"ל בדבריהם: 'משנה תורה' עולה כמנין: 'יראת שמים' ועוד 'חמש' כנגד חמשה מצוות הפה, של לימודו, ע"ד 'אלה הדברים'. וכבר אמרו חז"ל (ברכות ד): 'מי שיש בו יראת שמים דבריו נשמעים, וזהו: 'אלה הדברים' - דבריו של משה הנמשכים בשרשו מיראת שמים.

#### "אלה הדברים" (א א)

ע"ד הכתוב: 'קחו עמכם דברים ושובו אל ה', (הושע י"ד ג): והרי בכאן משה רבינו הוכיחם להחזירם בתשובה וכמובא במדרש על תוכחה זו. וזהו 'אלה הדברים', בענין: 'קחו עמכם דברים'. ויעוין בליקו"מ (ב' תנינא): שישנו דיבור של תשובה. וזהו גם דיוקן של 'דברים' - ענינו של 'דיבורי תשובה'. ואפשר להוסיף עוד, ע"פ המובא (ליקו"מ ג'): 'שא"א להוכיח ולהזהיר כראוי, כי אם ע"י עסק התורה. שעי"ז גם הרחוקים שומעים את קול הכרוז של התורה המכרזת וצווקת עד מתי פתיים תאהבון פתי. וזהו 'הדברים' - דברי תורה בתוכחה, ע"ד: 'ודברת בם'.

#### "אלה הדברים" (א א)

בדברי תוכחתו של משה רבינו בכאן, אסמכתא לדברי המשנה באבות (ד י"ח): 'שלא לראות את חבירו בשעת קלקלתו. ובדברי הרע"ב ע"כ: כשנתקלקל בחטא לפי שהוא מתבייש מכל אדם. וזאת אנו רואים בכאן שמשנה רבינו הוכיחם רק לאחר זמן.

#### "אלה הדברים" (א א)

בדברי ה'אור החיים' שמשנה רבינו הוכיחם לי"ז יום קודם הסתלקותו המרוב בחיבת 'אלה' - שהוא גימטריא לי"ז. ובספר 'תולדות האדם' ע"פ דברי 'הזהרה', שארבעים יום קודם פטירתו הצדיק נשמטו עולה למעלה ופועל כל מה שצריך לכלל ישראל. ולכן משה רבינו הוכיחם דווקא ב"ז יום קודם פטירתו, שאו הוא היה בבחינת אין סוף. ויש לומר בדבריהם: שר"ת וס"ת 'הדברים' הוא 'מה' בחינת ביטולו של משה לאין סוף. ואותיות הפנימיות הם: 'דב'ר' מלשון מנהיג ומושל כמובא (סנהדרין ח): 'צדיק אחד לדור', הורמו על משה רבינו. ויעוין בליקוטי מוהר"ן (ד): עה"פ 'האיש משה עניו מאד' שהיה בבחינת 'אין', וביטול לאור אין סוף.

#### 'אחד עשר יום מחורב דרך הר שעיר' (א. ב)

ע"פ המובא ב'הקטורת' הם בחינת ביורים (כתיב האר"י, ליקו"מ ט"ז ב, ועוד) וזהו 'אחד עשר יום מחורב' - שבו ניתנה תורה, לקדש ברנע' שמשם נשלחו המרגלים והחל הברור של כניסתם לארץ ישראל. ובליקו"מ (ל"ה) מחבר ענין בירור הניצוצות הקדושים שבי"א סממני הקטורת למצוות שניצטו בכניסתם לארץ ישראל, והוא אחד עשר ימים אלה היו בדרך לכניסתם לארץ ישראל. ויעוין בדברי האר"י (ליק"ת דברים צ"א). על הבירור של 'אחד עשר יום דרך הר שעיר', בסוד מלכי ארום, וי"א יריעות עיזים, יעווי"ש.

#### 'הואיל משה באר את התורה הזאת' (א ה)

בדברי רש"י: 'הואיל' לשון 'התחיל', רמז על דברי תורה שיש להתחיל בה בכל פעם מחדש, וכמובא בדבריהם (ספרי ו): 'שכל יום יהיו בענין כחדשים. וכמובא בליקו"מ (ג"ב): עה"פ 'היום אם בקולו תשמעו'. ואפשר להוסיף 'הואיל' גימטריה" ב"ן, וידוע ששם ב"ן מאיר בעולם העשייה, וזהו הואיל משה באר את התורה, שהאיר לנו את התורה בעולמנו, עולם העשייה.

כה מדבר אלינו רבינו הק' (ליקוטי מוהר"ן ס"א): "...הנפשות הם בחינת אבנים" כמו שכתוב (איכה ד') "תשתפכנה אבני קודש"; וכולם באים ונכללים בתוך הצדיק הדרו, שהוא בחינת אבן שתייה, ועל ידי זה נמתקים כל הצמצומים כנ"ל. ועל ידי זה שנכללים יחד כל הנפשות... על ידי זה נעשה שמחה, בבחינת אור צדיקים ישמח, כי הנפש הוא בחינת נר, בבחינת נר ה' נשמת אדם וכשנכללים יחדיו נעשה מהם אור, ועל ידי זה נעשה שמחה, בחינת אור צדיקים ישמח". כאשר מתקבצים יחדיו, נוצר אור. "אור צדיקים ישמח". זו כוחה של אחרות, להאיר אור גדול מהם - היפך השפעת העצבות ושרבון הלב של הגלות.

#### מאורי אור נגד מאורי אש

הנה כי כן, דווקא בימים אפלים וקודרים אלו, ימי בין-המצרים, כאשר זיכרון הגלות מתעורר בלבבות ישראל, והכאב עולה על דעותיו - עלינו לאזור חיל ולנקוט בפעולות הפניות, בפעולות של תיקון. זאת נלמד מדברי תורתו על ימים אלו (ליקו"מ ס"ז), שיש להגביר בהם את ה'מאורי אור' נגד ה'מאורי אש'. כי אמנם שניהם מפקים אור - ברם, מאורי האור מפיעים אור ושמחה, תקווה ואמונה, לעומת מאורי האש, המסמלים את תבערת הלב שאיננה טובה, המכלים ושורפים כל חלקה טובה. בעת החורבן התגברו מאורי האש ומכך נחרב בית מקדשנו. 'ממרום שלח אש בעצמותי'. אולם, זה לעומת זה עשה אלקינו וכשמגבירים את מאורי האור נכנעים מאורי האש. זהו התיקון: כאשר כלל הנרות מתקבצים יחדיו, ומזריחים אור גדול, אור שרב כוחו להאיר אף בעיתות חשיכה, אור בוחק המכבה את מאורי האש...

#### או חברותא או מיתותא

רעיון זה אינו רק בגדר מליצה ואמירה נאה. חיים יש בו. זאת היא המטרה חיי חיים יום שלנו. כמה כוחות נפש ננסכים כאשר נפגשים עם חברים לדרך ולדעה, שומעים דיבור, הברקה או רעיון, מקבלים חיוך או התעניינות מחבר. הארת פנים מהזולת. כמה תועלת מפיקים מכך. חברים מעניקים לאדם חיים ממש, פשוטו כמשמעו. כסיפורו של חוני המעגל, שהתעורר לאחר שניה של שבעים שנה, ומשלא הכירוהו בבית המדרש, חלשה דעתו: "אמר רבא, היינו דאמרי אינשי או חברותא או מיתותא" (תענית כג.). "זה בחינת מה שאמרו חז"ל או חברותא או מיתותא. כי עיקר החיות הוא ע"י אהבת החברים, שע"י זה מאירים זה בזה ומתנצץ המוח שזה עיקר החיות בחינת תחיית המתים, כי עיקר החיות הוא אהבה ושלום..." (ליק"ת ברכות הראיה א') אותה אהבה ואחדות - שבת אחים יחדיו, אף שלעיתים נראית כדבר חיצוני - פנימיות גדולה טמונה בה. היא מעוררת את הנקודה הפנימית של כל אחד ואחד.

עצם ההתעוררות, הישיבה בצוותא, השירה והזמרה כבר משיבה את המטרה והנרבה מעבר לכך: "גם פעם אחת היה רבי נפתלי ז"ל מנגן איזה מזמור בבית המדרש בלילה עם עוד אנשים מאשי שלומיניו, ורבינו ז"ל שכב כבר על מיטתו, וכן רבינו ז"ל ממיטתו ונכנס אליהם לישמוע את נגינתם, ואחר כך אמר להם: תדעו, שהנגינה שלכם הייתה בוקעת רקיעים וכו'. תוכלו לשער עצמכם, אשר כבר שכבתי על מיטתי, והנגינה שלכם משכה אותי ממיטתי להיכנס אליכם..." (חיי מוהר"ן).

#### צא מבדודותך!

הבה ניתן דעתנו לאותה קריאה גדולה המנסרת בחלל לבו של יהודי מימי האבל המרים הללו: אל נא תשב בדרך, מכונס בתוך מרירותך. צא והתלכד עם נפשות ישראל, באהבה ואחוה. צא ותקן את סיבת החורבן. לקט וכנס את האבני קודש המאירים אל תוך בנין הקדושה. 'גדולה לגימה שמקרבת' (סנהדרין גג:). כל פעולה של 'חד' מקרבת את האדם לקונו, לדעת הצדיק, לייעודו ושמחת לבו - ומקרבת את בנין גאולתנו ופדות נפשנו, של רבים כיחידים!

ברגעים הכואבים ביותר בשנה, אנו יושבים על הארץ, אבלים וחפויי ראש, כשמנעלי בד לרגלינו - וקוראים את מגילת איכה, הפותחת בפסוק: "איכה ישבה בדרך".

כך פותח ירמיהו הנביא את קינת הקינות על צער חורבן ירושלים - בבדידות, במבצ של 'היות האדם לבדו, אותו מגדירה התורה, כ'לא טוב'. ה'לא טוב' הזה, שכל כולו בדידות ופירוד, התרגש עלינו אי אז, לפני קרוב אלפיים שנה, כאשר כשלנו בעוון הפירוד (יומא כג) - וממשיך להשליך ולהשפיע עלינו עד היום הזה. נכון. הכל סביב נראה מושלם. העולם מלא שפע גשמי. עיניים גשמיות תמהות ואינן מבינות: הלואת תיקרא גלות. בדיוק כרגע המפגש של ה'משנה למלכות' עם 'בת המלך' האבודה - המלך בעטרה, המובא בספר 'סיפורי מעשיות' שסביבו "כמה חילות, וכמה משוררים בכלים והיה שם נאה ויפה מאד... רעש גדול ושמחה" - אבל בת המלך מגלה את אהבה כי "כאן, המקום הזה, הוא לא טוב". כי כאשר יש פירוד לבבות, ריחוק ובדידות - לזאת יקרא 'לא טוב'. לזאת יקרא 'חורבן הכית'. לזאת יקרא 'גלות השכינה'.

#### אבני קודש בראש כל חצות

ברם, רבינו הק' על פי דרכו, אינו מניח ליאוש לחלחל אל הלב. אינו נוהג לנו לשקוע במחשבות פסולות על מה שהיה ואיננו, ומכוון אותנו תמיד להביט קדימה, אל התקווה הצפונה בעתיד, את תפקידי התיקון שעדיין מסורים בידינו. 'והנה, מה שצריך אין. כי כבר נשןר בית מקדשנו. אף קצת, שהשם יתברך מצפה לשוב אלינו וְלְחַזֵּר וְלָבֹנֵת בֵּית מִקְדָּשֵׁנו, רְאוּי לָנוּ שְׂלָא לְעַכְבַּ, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, בְּנֵי בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וְכִי לְהַשְׁתַּדֵּל בְּבִנְיָנו' (ליקוטי מוהר"ן תנינא ס"ז).

ומה הדרך "להשתדל בעניינינו"? כחורבן כן תיקונו! אם מהות החורבן הוא פירוד הלבבות, התיקון הנגדי הוא - להרבות באחדות הלבבות, באהבה פנימית וכנה. כשאנו מתחוקים בצוותא חדא - יש בכך תיקון ישיר לפגם החורבן. "תשפכנה אבני קודש בראש כל חצות" - זועק ומיילל הכתוב באיכה (ד, א), ומפרש רש"י כי "אבני קודש" המה 'בנים המאירים כאבנים טובים'.

אבני קודש אלו, אינם אבנים דוממים גרידא, מסמלים ורומזים המה על נפשות ישראל קדושים שנפלו מבניין המקדש, ומשפכים בראש כל חצות. והנפשות הם בחינת אבנים, בבחינת 'תשפכנה אבני קודש בראש כל חצות' וכו', והבנים הם בחינת כי יבתי בית תפילה" (ליקו"מ ח' ב). אותם אבני קודש אלו נפלו ומעדו, אינם עומדים על מקומם. שרויים בבתי כסדר". בהרגשה שאינם ממלאים את תפקידם ויעודם. אולם לבם כמה להתחבר מחדש, להיכלל שוב בקירות הבית, להשתלב מחדש בבניין המקדש, להתאים עצמם לעוד אבנים נוספות, להשתלב בהיכלו של כהן גדול, בהיכלו של צדיק - להתאגד יחד במקומם האמיתי והראוי, בבית מקדשנו, בית תפילתנו.

גם בתוככי הגלות הקשה הזו, בתוך קשיים ומיצרים, סולל לפנינו נתיב של אור המלמדנו כיצד לנער את נפשנו מן העפר, מתוך השרואה של שמחה, תוספת קדושה, קירבת ה', שלום ואחוה... והדרך הזו היא דרכה של אחדות הלבבות, כאיש אחד בלב אחד. זו היא הדרך להגביה ולרומם את אבני הקודש, לבנות משכן לשכינה.

#### הנפשות הם בחינת אבנים

מי מאתנו אינו משתוקק לחוש מעט אורות מאופל? מי איננו שואף לשמחת חיים, אשר הנה ערך כה נצרך בדורנו, דור שהעצבות והקיריות ויבושת הנפש תכסה פני ארץ?

גם לזאת סולל לנו הרבי רז"ק רפואה:

אל תישאר בבית, בבדידות הגלותית אופפת העצבות. צא אל ההתקבצות, פתח לך אל ההתאחדות. וכו': חברים הם מקור אירי של אור, אבוקה מרובת נרות אשר רב כוחה לגרש את החשיכה.



# סיפורים מאירים

סיפורי פרשה במשנת רביה'ק מוהר"ן מברסלב ותלמידיו ז"ע

אנשים חכמים נבונים ויודעים" (דברים א י"ג)

## עבודת השם של החסיד רבי שמשון בארסקי זצ"ל !

מגדולי אנשי המעלה והמשפיעים באומאן וב'פולין' היה החסיד המרומם רבי שמשון בארסקי, גין ונכד לרבינו הקדוש מוהר"ן ז"ע.

וכה מתאר ומספר בנו רבי נתן בארסקי זצ"ל במכתב הספד על אביו:

"הלוא עיני ראו שהיו כמה שנים, שבזמן החורף, בימים שהיה הקור גדול עד למאד ולא היו איזה פרוטות לקנות עצים להחם הבית עד שעה עשר בערב. ובשעה עשר כשזכה להשיג לפי נס איזה פרוטות, אמר לי:

'נתן בא ונצא יחדיו לחפש חבילת קש לחמם את התנור', ולא נראה בפניו הקדושות כחוט השערה מרה שחורה, חס ושלום.

וקיבלתי את חבילת הקש על כתפי והבאתיו לבתינו, ובזריזות גדולה חיממתי את הבית, בשביל לקיים מצוות כיבוד אב ואם.

ותיכף כשהחם, קיבל לידו את הספר 'שערי ציון' והתחיל לערוך 'תיקון חצות' לילה - בביתו כאלו, בתמימות גדולה כזו ובהתעוררות קדושה כזו, בישוב הדעת גדול כזה, ובדרך צמצום נפלא עד שהיה אפשר להתבטל על ידי זה מכל התאוות והמידות רעות הנמשכים משני היסודות דומם צומח כמבואר ב'ליקוטי מוהר"ן'. ואחר כך התחיל לעסוק בשיעורים שהיה לו בקביעות: תנ"ך, מדרש, זוהר הקדוש, שולחן ערוך, וכל ספרי רבינו זצ"ל...

ומוסף לספר בנו רבי נתן: "ואיזה שעות קודם אור היום, דפקו החברים על פתחו שילמד אתם הדרכים והעצות מרבינו זצ"ל, וגם לטכס עצות עמו איך להתנהג כל היום בענייני משא ומתן וכדומה, ובשמחה גדולה פתח להם את הדלת והשיב לכל אחד בדבריו הנאמנים המלאים חן ואתם ואמונת טהורה, להבינים לעובדא ולמעשה דעת רבינו זצ"ל, בישוב הדעת גדול ובדרך צמצום נפלא, ובתמימות השגחה פרטית, ובעניין 'כל מאורעותיו הם לטובתנו'...

וכל זה אני מציייר לפניכם חלק אחת מאלף ממה שאני זוכר קצת עד שנת תרע"ה, עת היותי בבית קדשו שם באומאן. ומאז ועד היום, אין לי דיבורים לצייר לפניכם מדרגותיו כלל. אך מכותלי מכתביו שזכיתי להשיג כל השנים האלו נראה, כי בכל יום ויום היה מוסיף קדושה ודעת והלך מדרגא לדרגא עד להפליא..."

ויהיב אתכם כאשר דיבר לכם" (דברים א י"א)

## אולם, כשאנו מבטיחים - הדבר מתקיים !

היה לו רבי נפתלי, תלמידו של רבינו מנין מיוחד לתפלה באומאן. בין מתפללי המנין היה רבי חיים כהן שהיה מהמתפללים הקבועים במנין זה

אירע פעם שהיה חסר להם 'למנין' עשירי, והיות שהיה לרבי חיים חבר אחד שהיה 'לוי' הפציר בו שיבוא להתפלל בקביעות אצל רבי נפתלי וישלים את המנין.

אך לוי זה התנה את בואו בבקשה: 'היות שאין לי בנים אם יבטיח לי רבי נפתלי, שאזכה לבנים, אבוא להתפלל אצלו'.

כמובן שרבי חיים העביר בקשה זו לרבי נפתלי.

כשמזעזע זאת רבי נפתלי, נענה ואמר: "שיבוא שיבוא", ואכן הצטרף עמם למנין.

כעבור תקופת זמן ועדיין לא נפקד, בא מתפלל זה לרבי חיים בטרוניה על כך שעדיין לא נפקד - בככותו של רבי נפתלי.

וכשרבו חיים שטח את טענתו לרבי נפתלי, נענה ואמר לו: "אנו יש לנו קבלה מרבינו לסגור את הפה, אולם כשאנו כבר פעם מבטיחים, הרי הדבר מתקיים". "מיר האבן א קבלה פון רעבן צו האלקן דאס מויל פארמאט, אבער אז מיר זאגן אמהאל ווערט דאס מקיים. וכברתו של צדיק, כן היה, שנפקד ונולדו לו בנים, וזעזע של קיימא.

"אשר ישמעון שמעך" (ב כ"ה)

## כשאנשי אבי מברכים שומעים אותם היטב !

היה זה פעם שהצדקנית מרת 'אדל' בת רבינו, ערכה סעודה בביתה, כשתלמיד רבינו ישבו בחדר הגדול, והנשים בחדר השני.

כשהתארך הזמן, סברו הנשים שכבר ברכו ברכת המזון.

הגיבה הצדקנית אדל באמירתה: "עוד לא ברכו, כי כשאנשי אבי מברכים - שומעים אותם היטב..."

## בכי של תקנה

לדיים יקרים ! נמצאים אנו שוב ב'תשעה באב', יום שעם ישראל, מקוננים, בוכים ומתאבלים על חרבן בית המקדש, ועל הגלות הארוך והקשה שאנו שרויים בו.

חכמינו אומרים: 'ש'גזרה על המת שישתפח מן הלב', כי בכדי שנוכל להמשיך את החיים - אחרי אסון קשה שאדם קרוב אלינו נפטר חס ושלום, קבע הקדוש ברוך הוא, שגזר שיתפח מהלב, וכמו שרבינו פותח ב'שיחות הר"ן' שפגעים השקחה' זה דבר טוב לאדם, שישפח מסוגותיו וצרותיו הקשים.

אך בחרבן 'בית המקדש' אנו רואים אחרי פאלפים שנה - לא שוכחים, עם ישראל בוכים ומצטערים על השנה על החרבן, ומצטערים את בני ישראלים על יום בתפלות, וב'ברכת המזון', חסידים ואנשי מעשה קמים לצוות לילה, ומתאבלים,

למה? כי לא שוכחים. לא, זה לא עבר והיה, זה מקשיף ללילות אותנו, החסרון של בית המקדש, ממשיך להקיא אותנו, זה מצער אותנו, ואנו חיים את חסרונו וחרבנו.

יחד עם זאת, אנו יודעים ומאמינים, שגזר לא רק בכי של צער, לא רק גוון וקדרות רוח, אלא בעיקר בכי של תקנה וצפייה גדולה. בכי וצער ששלחו עם אמונתנו התפנה והגדולה, בגאולה הקרובה לבוא.

וכך מספרים לנו חכמינו: פעם אחת עלו החכמים לירושלים. הגיעו לחר הצופים וקראו את בגדיהם למראה התורה, הגיעו לחר וראו שועל אחד יוצא מבית קדשי הקדשים. התחילו החכמים לבכות, וילקטתם - ר' עקיבא משחק. אמרו לו: עקיבא, אנו בוכים ואתה משחק? אמר להם: אתם למה בוכים? אמרו לו: מקום נה קדוש שפיתוב בו 'התנף הקרב יומת' - שועל יוצא מתוכו? ועליו התקם הפסוק:

"על הר ציון ששמש שיעלם הלכו בו". 'היאך לא נבכה? אמר להם: דוקא לכן אני משחק! אם התקמה נבואת הפרענות שיעלם השמש, הלא היה זה שוממה עד ששועלים ילכו בה, לבטח תתקיים גם נבואת התקמה שצבא הנביא יזכר: "פה אמר ה' צבאות, עד ישובו זקנים זקנות ברחבות ירושלים, ואיש משענתו בידו מרב ימים, ורחבות העיר ימלאו ילדים וילדות משחקים ברחבתיה". אמרו חכמים לרבי עקיבא: עקיבא נחמתנו? כי רבי עקיבא ראה גם את הנחמה והתקנה.

ויהי רצון שגזרה להתחם ברגלי מבשר, בגיאת הפשיח במתנה!

# המשך פניני הפרשה

"הואיל משה באר את התורה הזאת לאמר" (א ה)

בפרש"י: 'בשבעים לשון'. ואפ"ל ע"פ המובא בליקו"מ (ק"א) שבכתו עמל התורה מכניעים רעה של הע' לשונות העכורים. וזהו 'באר את התורה - בשבעים לשון', שנתעלה בקדושה - כל הישבעים לשון' ע"י התורה.

"שבת בהר הזה" (1:8)

(א ו) שפ"ת אותיות שפ"ת. וס"ת של: שבת' בהר' הזה' / האותיות הם תרי"ג ועוד אחד. דהא שבת שקולה כנגד כל המצוות (מד"ר שמות כ"ה), ועוד אחד, ע"ש שבת שמא דקב"ה (וזהו יתרו פח), הרומז לאחד וזהו: 'בהר הזה', ע"ש שבת עולים ומתעלים, וכמובא על הגשמה יתירה של שבת, ועוד.

"טרחכם ומשאכם וריבכם" (א י"ב)

'עבירה גוררת עבירה', בראשית: 'טרחכם' - 'טורח המצוה' - בעשייתם בעיפות וחלישות. לאחמ"כ 'משאכם' - משא העוונות, וכמובא בליקו"מ (ד ב) על עול משא העבירות של בני ישראל. ולבסוף: 'וריבכם' - הוא השטן והוא המקטרג (כבא בתרא ט"ז): - שרב את ריבו בקטרוגו על העבירות.

"אחינו המסו את לבבנו" (א כ"ח)

חלישות הדעת הבאה דווקא מאחינו, מחברים אשר השפעתם רבה, וכמובא ברמב"ם שיש להתרחק מחברים רעים, והשפעתם על האדם. ובשיחות הר"ן (פ): בני אדם יש להם כוח למנוע ולהסית את האדם יותר מן היצר הרע. כי היצר הרע אין לו יכולת רק כפי כוחו כפי בחינת היצר הרע מאיזה העולם שהוא. אבל האדם הוא כללי, שכולל מכל העולמות, וזהו: 'אחינו' - המסו את לבבנו, שהמסו את לבבנו - בא מאחינו, מחברים מבני אדם.

"ה' אלוכיכם ההולך לפניכם הוא ילחם לכם" (א ל')

בדברי השו"ע (סימן א א) 'שירי' ה' לנגדי תמיד הוא כלל גדול בתורה ובמעלות הצדיקים, ובדברי המשנה ברורה בשם האר"י: 'שיציר תמיד שם הוי"ה לנגד עיניו, וזה תועלת גדולה לעניין יראה. וזהו: 'הוי"ה אלוכיכם ההולך לפניכם' שיציר שם הוי"ה - לפניו, נגד עיניו, ובכך - 'הוא ילחם לכם' שזוכים ליראת ה' ולהתגברות על היצר.

"אעברה בארץ בדרך בדרך אלך" (ב כ"ז)

ב' פעמים: 'דרך', ע"פ המובא בליקו"מ (ו עה"פ: 'הנותן בים דרך' בעניין הבקיות ברצוא ושוב, שיש לעבור את השי"ת בעת עליה ובעת ירידה, דבעת עליה ישנו לדעת: 'אם אסק שמים - שם אתה', שעדיין השי"ת - שם, רחוק מעמנו. ובעת ירידה ישנו לדעת: 'ואציעה שאלו הנך', שהשי"ת נמצא עמך.

וזהו 'אעברה בארץ' - כישעבורים בארצות' זה העולם, יש לדעת שישנו ב' פעמים דרך, לעת עליה ולעת ירידה, ותמיד להתחזק בה', וזהו ב' דרך.

ואפשר להוסיף: שהר"ת של 'אעברה' הוא: א' בתחילתו של הפסוק: 'אם אסק שמים שם אתה - עת עליה. והס"ת הוא באת ה', ע"ד הסיפא של הפסוק: 'ואציעה שאלו הנך', שהקב"ה נמצא עמך גם בעת ירידה, שזהו הנך. והתיבות האמצעיות הם 'עבר' שעל האדם לעבור בכל הדרכים ולהתחזק.

"אחל תת פחדך ויראתך על פני העמים... אשר ישמעו שמעך ורגזו וחלו מפניך" (ב כ"ה) 'ת"ת' במילואם: תי"ו, תי"ו. בגמטריא: 'שמונה מאות שלושים ושנים' כנגד מספר שנים של קיום ב' בתי מקדשות, ארבעה מאות ועשרים - בית ראשון. ארבעה מאות ועשר - בית שני. ועוד ב' הרומז על ב' בתי מקדשות, שהיה אז יראת עם ישראל על כל העמים, וזהו: 'אחל תת', המרומז כאן ב' בתי מקדשות, ובהמשכו של כתוב: 'פחדך ויראתך על כל העמים... אשר ישמעון שמעך ורגזו וחלו מפניך', וככתוב (איכה ד י"ב): 'לא האמינו מלכי ארץ וכל יושבי תבל כי יבא צר ואויב בשערי ירושלים'. ובמדרשי חז"ל, על יראת העמים בזמן שבית המקדש היה קיים.

"ונלכד את כל עירי בעת ההיא" (ב לד')

'עירי' בגמטריא ר"פ - 'פ"ר דינים'. 'בעת ההיא' שנמתקים ע"י זמן של 'עת רצון' שהוא 'חצות לילה' כמובא באריכות בדבי הזוהר הק'. ואפשר להוסיף: 'בעת' גימטריא 'חצות לילה', שאז נמתקים הדינים, וכמובא בליקו"מ (קמ"ט): 'שחצות היללה מסוגל כמו פדיון. וזהו: 'ונלכד את כל עירי' שנמתקים ונלכדים הפ"ר דינים, ע"י 'בעת ההיא' - חצות הלילה.

"יש מעמנו בית ישראל שטוועים ח"ו בליבם, מחמת שרואים אורך הגלות שכל התפילות הם לריק ח"ו."

אבל באמת כל התפילות בונים השכינה מעט מעט וכשישתלם קומתה יבא משיח."

(ליקוטי מוהר"ן ב)

נאמין בכוח תפילותינו הבונה את קומת השכינה, ומחיש את בנין ירושלים !

